

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Angleška nota o razorožitvi na morju

Angleška vlada je izročila francoskemu, italijanskemu in japonskemu poslaniku noto s povabilom na pomorsko razorožitveno konferenco v januarju prihodnjega leta

— London, 9. oktobra. Včeraj je bilo objavljeno besedilo note, ki jo je izročil angleški zunanji minister Henderson francoskemu, italijanskemu in japonskemu poslaniku v Londonu. Noto vabi njihove vlade, naj se udeležijo pomorske razorožitvene konference petih držav, ki bo v drugi polovici meseca januarja v Londonu. Noto se glasi:

»Čast mi je obvestiti vašo ekscelenco, da so informativni razgovori, ki so se vršili o pomorski razorožitvi zadnje tri mesece v Londonu med angleškim ministrskim predsednikom in poslanikom ameriških Zedinjenih držav, toliko dozorili, da se lahko trdi, da ni nikakih neresenih točk, ki bi v resni meri ovirale sporazum. Od časa do časa je ministrski predsednik obveščal vašo ekscelenco o poteku pogajanj in čast mi je vam sporočiti, da je bil dosežen sporazum na podlagi nastopnih načel:

1. Razgovori so bili rezultat protivojnega pakta, ki je bil 1. 1928 podpisan v Parizu in je realiziral naše stališče glede na vprašanje varnosti, v skladu z določbo, da se narodi ne bodo posluževali vojne v medsebojnih odnosih kot sredstvo narodne politike. Zato je bil protivojni pakt izhodna točka sporazuma.

2. Sklenjeno je bilo, da se prizna paritetno načelo v vsaki izmed raznih pomorskih kategorij in da naj bi bila ta pariteta dosežena do 31. decembra 1936. Razgovori med angleško vlado in dominijoni so dovedli do tega, da bo Anglija izvedla paritetni program za pomorske sile vseh delov britanskega imperija.

3. O vprašanju moči vojnih ladij je bilo sklenjeno, da bi bilo priporočljivo v sporazumu s signatarnimi vlastmi revidirati obnovitveni program vojnih ladij, določen v washingtonski pogodbi iz 1. 1922, v namenom, da se

zmanjša število novih vojnih ladij, ki se lahko zgradijo po tej pogodbi. 4. Obe vladi sta javno izrazili željo, naj se popolnoma odpravijo podmorniki, vendar pa priznavati, da je rešitev tega vprašanja možna edino na konferenci z drugimi pomorskimi silami.

Glede na namen teh razgovorov smatrate obe vladi, da bi bilo zelo koristno, ako bi prihodnja konferenca razpravljala tudi o kategorijah ladij, ki niso omenjene v washingtonski pogodbi in o vprašanjih, ki spadajo pod drugo točko 21. člena te pogodbe. Trdno upamo, da bo vaša vlada sprejela povabilo na to konferenco. Angleška kraljevska vlada in vlada ameriških Zedinjenih držav sta sporazumni, da naj bo ta konferenca v začetku tretjega tedna meseca januarja l. 1930. Prav tako upamo, da bo vaša vlada imenovala svoje zastopnike za to konferenco. Kraljevske vlade v dominijonih so bile pozvane, naj imenujejo za to konferenco svoje zastopnike. Prav tako, kakor sta doslej obe vladi obveščali vašo ekscelenco o poteku pogajanj, sta tudi v bodoče pripravljene od časa do časa pred konferenco dejati informacije o vseh vprašanjih in podati vsa zaželjena pojasnila. Važnost čimprejšnjega pretresa pomorskega položaja je tako vitalnega interesa za splošno razorožitev, da upamo, da bo vaša vlada sprejela povabilo. Kraljevska vlada vas bo pravčasno obvestila o svojem stališču do točk, ki se bodo obravnavale na pomorski konferenci, in pričakuje isto od vaše države. Obstojna upanje, da bo prišlo na tej konferenci glavnih pomorskih sil do sporazuma. Lahko trdim, da ni kraljevska vlada nikjer nameravala na stremeljenja, da bi se naj na kak drug način skušal rešiti pomorski razorožitveni problem. Nasprotno obstojna upanje, da se bo z danimi sred-

stvi izdelalo besedilo, ki bo v veliki meri olajšalo nalogo pripravljajne komisije Društva narodov za razorožitev.

Ko je predal Henderson prepis note ameriškemu poslaniku v Londonu, generalu Dawesu, je dejal: »Ker mi je znano, da se vaša vlada strinja z vsebino note, bi vam bil zelo hvaležen, ako potrdite moj vtis, da je vaša vlada pripravljena udeležiti se konference o pomorski razorožitvi.

— London, 9. oktobra. Kakor poroča »Times«, se je angleška vlada posvetovala z vladami dominijonov in ugotovila, da je treba mornarico angleškega imperija smatrati za celoto. Želeli bi bilo, da se sproži tudi vprašanje revizije uporabnostne dobe vojnih ladij, ker bi se le tako preprečila izvedba popolnega načrta za nadomestne gradbe po washingtonski pogodbi. Obe vladi, ameriška in angleška, sta naziranj, da je treba odpraviti podmornice.

— Tokio, 9. oktobra. Povabilo angleške vlade na razorožitveno konferenco petih velesil je japonska vlada sprejela s pridržkom. Japonska vlada smatra za potrebno, da se pred skliканjem splošne razorožitvene konference sprejmejo zahteve Japonske o določitvi razmerja vojnih mornaric Japonske, Anglije in Amerike po ključu 10:10:7. Japonska smatra, da je edini, na ta način mogoče zagotoviti uspeh razorožitvene konference in le pod tem pogojem je Japonska pripravljena storiti vse, da razorožitev ne ostane na pol pote.

— Washington, 9. oktobra. O razgovorih med Macdonaldom in ameriškim predsednikom Hooverjem bo objavljen skupen službeni komuniké jutri v četrtki. Na današnjem sestanku med Macdonaldom in senatorjem Borahom se bo med drugim tudi razpravljalo o takozvani svobodi morja.

Španska inteligenca proti Primu de Riveri

Pri volitvah parlamentarnih zastopnikov korporacij so bili izvoljeni izraziti zastopniki sedanjega režima

Madrid, 9. oktobra. Kljub vsemu prizadevanju vlade, da bi si pridobila inteligenco, se pri vsakokratnih volitvah v razne korporacije in ustanove pa tudi pri volitvah povsem političnega značaja dogaja, da so izvoljeni izraziti nasprotniki režima. To se je pokazalo zlasti pri nedeljskih volitvah predstavnikov korporacij v parlament. Univerza v Valladolidu je izvolila za svojega zastopnika filozofa Unamuno, ki je znan kot eden najodločnejših nas-

sprotnikov režima. Ministrski svet je to izvolitev razveljavil z utemeljitvijo, da Unamuno ni član univerze. Drugo presenečenje za Primo de Rivero je bila volitev madridske odvetniške zbornice, ki je določila za svojega zastopnika v parlamentu voditelja konzervativne stranke Sanchez de Guero in republikanca Albo in Ortego, ki so bili svoječasn kot nasprotniki režima izgnani.

Izborna trgateg v Dalmaciji

Grozdje po 1 do 2 Din kg, najboljša vino pa po 2.50 Din liter

— Split, 9. oktobra. V Dalmaciji je trgateg v glavnem že končana. Kvalitetno je letošnji pridelek vina izredno dober, kvantitetno pa je sicer boljši nego lanski, vendar pa ne odgovarja pričakovanju. Mošt vsebuje povprečno po 19 do 23, ponekod celo do 24% sladkorja. Cene grozdja in vina so zelo nizke. Grozdje se prodaja pov-

prečno po 1—2 Din kg. Ker obstajajo še velike zaloge vina od lanskega leta in primanjkuje vinogradnikom posode, prodajajo vino pod ceno. Trgovci kupujejo najboljša vina po 2.50 Din, dočim se prodaja splošno po 1.20 do 2 Din liter. Kljub temu ni kupcev in so vinogradniki v velikih skrbih, kako bodo spet letošnji pridelek.

Ljubavna tragedija Slovenke v Beogradu

Orožniški podnarednik ustrelil svoje dekle, Slovenko, in sebe

Beograd, 9. oktobra. Snoči se je odigrala v Dečanski ulici krvava ljubavna drama. Okrog 9. je posetil orožniški podnarednik Gjorgije Jocić svojo zaročenko, 23letno služkinjo Katico Hohnjec, rodno iz Slovenije, ki je služila pri nekem višjem uradniku. Poznala sta se že dolgo časa, vendar pa se je njuno razmerje v zadnjem času precej ohladilo. Hohnjeceva je nameravala v kratkem zapustiti svojo služ-

bo in se vrniti domov. Jociću to ni bilo všeč ter je pregovarjal svojo zaročenko, naj ostane v Beogradu in počaka tako dolgo, da se bosta mogla poročiti. Ker je Katica sploh odklonila vsako misel na poroko, se je Jocić tako razburil, da je potegnil samokres in ustrelil najprej njo, nato pa še sebi pognal kroglo v glavo. Oba sta bila takoj mrtva.

Proces Puniše Račića pred apelacijskim sodiščem

Beograd, 9. oktobra. Danes je pričela pred apelacijskim sodiščem razprava o prizivu Puniše Račića. Senat tvorijo Milivoje Ninković, predsednik beograjskega apelacijskega sodišča, ter sodniki Gjorgije Čohadžić, Milorad Kurtović in Vojislav Stajić. Sodišče bo proučilo vse spise ter nato bržkone že tekom prihodnjega tedna izdalo svoj sklep.

Nenavadna eksplozija

Bremen, 9. oktobra. Snoči je v bližini cesarskega mostu eksplodiral 30 metrov dolg in 15 metrov širok ponton. Železni deli pontona so ubili dve osebi, ki sta bili v bližini. Eksplozija je bila tako močna, da so v bližini eksplozije vse šipe. Stekleni drobci so ranili več ljudi. Ponton eksplodiral, ker so se bržkone v notranjosti nabrali plini od jedke barve, ki so jo rabili za pleskanje zunanjih strani in se vneli v dotiki z lučjo.

Odpust učiteljev

— Beograd, 9. oktobra. Minister prosvete je podpisal rešenje, s katerim se odpuščajo večje številne učitelje in učiteljice v raznih banovinah iz državne službe brez pravice do odpravnine.

Strokovna šola za slivnarstvo

Beograd, 9. oktobra. Minister za poljedelstvo dr. Frangeš je odobril kredit v znesku 20.000 Din za srednjo poljedelsko šolo v Valjevu, kjer se naj ustanovi zavod za proučevanje slivnarstva, raznih vrst sliv, škodljivcev in ostalih vprašanj, ki so v zvezi z racionalnim slivnarstvom.

Komunistični nemiri na Grškem

Atene, 9. oktobra. Komunistični delavci tobačne tovarne na otoku Tasos so se hoteli izkazati v Kavali in demonstrirati proti določbi urada za zavarovanje delavstva, da se nezaposlenim delavcem ne izplača podpore. Ko je hotela policija preprečiti demonstracije, je došlo do spopadov med komunisti in policijskimi organi. Policija je kmalu vzpostavila red. En komunist je bil pri spopadih ranjen.

Turčija odpovedala trgovinsko pogodbo z Nemčijo

Berlin, 9. oktobra. Turčija je zaradi reorganizacije svojega sistema trgovskih pogodb odpovedala za 3. februar nemško-turško trgovinsko pogodbo.

Tatvina v berlinskem francoskem poslanstvu

Berlin, 9. oktobra. Bisere, ki so nedavno izginili iz spalnice francoskega poslanika, so našli nenadoma na stropnicah, ki vodijo v stanovanje nameščencev. Policija je mnenja, da je ukradel bisere domači tat.

Kongres za pospeševanje štedenja

London, 9. oktobra. Tu je otvoril zakladni kancelar Snowden mednarodni kongres za pospeševanje varčnosti. Kongresa se udeležuje 100 delegatov iz najrazličnejših držav.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 9. oktobra. Trdovratna samomorilka je nekoliko slaboumna vdova Sofija M. iz Dravljice nad Ljubljano. Nedavno je pobegnila od svoje hčerke. V soboto jo je našel neki železničar na tračnicah v Zgornji Šiški. Potegnil jo je s proge, predno je privozil tovorni vlak.

Sofijo so prepeljali domov, pa je zopet zbežala. Včeraj popoldne je zopet legla na progo v Aleševcih ulici. Opazil jo je neki pasant in jo rešil gotove smrti. Vdova pa se ni dala ugnati, marveč je kasneje zopet legla na progo. Rešili so jo tretjič in jo prepeljali domov v Dravljice.

Delavčeva žena Terčezija Zormanovo iz Rožne doline je popadel pes Pavle Skala, ženo železniškega uradnika in jo precej nevarno ogrizel. Pes je nedavno popadel tudi njenega moža. Pred Zgornjevo gostilno je popadel pes raznašalko Adolfinu Bil. Šolovo in jo ugriznil v desno nogo. Pes je last gostilničarke.

Iz zaporov okrajnega sodišča v Litiji je te dni pobegnil 16-letni Ciri Štoban, rojen v Mengdi v Nemčiji in pristojen v St. Lambert. Fant je približno poldrugi meter visok, slabotne postave, kostanjavih las in zdravih zob.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.80, Berlin 13.5225 do 13.5325 (13.5275), Bruselj 7.91, Budimpešta 9.9063, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9806, London 275.55—276.35 (275.95), Newyork 56.645, Pariz 222.77, Praga 167.65—168.45 (168.05), Trst 295.90—297.90 (296.90) Etekti: Celjska 170 d, Ljubljanska kreditna 123 d, Prastrediona 870, Kreditni 170 d, Vevče 130 d, Ruše 250—260, Stavbna 50 d, Šešir 105 d.

ZAGREBSKA BORZA

Devize: London 275.55 — 276.35, Newyork 56.545 — 56.745, Pariz 221.77 — 223.77, Milan 295.767 — 297.767, Curih 1094.4 — 1097.4, Amsterdam 22.80 bl., Berlin 13.5125 — 13.5425, Dunaj 796.56 — 799.56, Praga 167.65 — 168.45, Budimpešta 989.13 — 992.13. — Etekti: Vojna škoda 407 — 408.5.

INOZEMSKA BORZE

Curih: Beograd 9.127, London 25.18, Newyork 517.80, Pariz 20.3275, Milan 27.10, Madrid 76.65, Berlin 123.42, Dunaj 15.3425, Bukarešta 8.05, Budimpešta 20.86, Sofija 3.75.

Hlinka hoče posnemati St. Radića

Hlinka napoveduje boj za popolno avtonomijo Slovaške ter grozi, da se s svojo stranko ne bo več vrnil v češkoslovaški parlament — Demisija obeh slovaških ministrov

Praga, 9. oktobra. Pater Hlinka, predsednik slovaške ljudske stranke, objavlja v »Prager Presse« daljšo izjavo, v kateri napoveduje najostrejšo borbo svoje stranke proti režimu in za popolno avtonomijo Slovaške. Po njegovem mnenju je sedanja meščanska vladna koalicija prenehala v trenutku, ko je bila izrečena sodba nad povsem nedolžnim dr. Tuko, ki ga bo stranka z vsemi sredstvi štivila in tudi po obsodbi kandidirala kot nosilca liste. Nadalje naglašja, da se Slovaki v tej koaliciji niso nikdar počutili dobro in jim je zato dobrodošel ta povod, da lahko prelomijo nenaravne in nezdružljive odnose. Slovaška ljudska stranka bržkone sploh ne bo več prišla v novi parlament, marveč bo posnemala Stjepana Radića in njegovo stranko, da opozori na ta način ves svet na krivice, ki se gode Slovakom. Popolna avtonomija Slovaške je sedaj edini cilj njegove stranke, za katerega se bo borila z vsemi sredstvi.

Izjava pater Hlinka je zbudila v vseh političnih krogih veliko senzacijo, vendar pa je ne smatrajo preveč tragične in resne, marveč sodijo, da je Hlinka samo izpremenil taktiko, da bi lažje vplival na vzklicno razpravo in rešil dr. Tuko. Separatistična politika, ki jo napoveduje Hlinka, bi po mnenju resnih političnih krogov samo upropastila njega in njegovo stranko in je zato zelo verjetno, da se bo predsednik slovaške ljudske stranke dobro premislil, preden se bo podal na nekdanja dvomljiva pota Stjepana Radića.

— Praga, 9. oktobra. Kakor se je pričakovalo, sta oba slovaška ministra snoči takoj po Hlinkovem razgovoru z ministrskim predsednikom podala ostavko. Vlada je zahtevala od Hlinka, naj umakne kandidaturu dr. Tuke, ki je bil zaradi veleizdaje obsodjen na 15 let ječe. Hlinka je na to zahtevo odgovoril, da smatrajo vsi Slovaki Tukovo obsodbo za tendencno in naperjeno proti slovaškemu avtonomističnemu gibanju in prav zato v znak protesta vztrajajo pri Tukovi kandidaturi. V viden znak protesta je Hlinka nato pozval ministra Tiso in Lubaya, naj podata ostavko, kar sta še tekom včerajšnjega večera storila. Izpraznjeni mesti sta bili poverjeni msgr. Šramku in Stefaneku.

Vzpostavitev zračnega prometa med Dunajem in Beogradom

Zagreb, 9. oktobra. Danes ob 10.10 dopoldne je prispelo z Dunaja prvo letalo na novi zračni prog Dunaj — Gradec — Zagreb — Beograd. Z njim je prispel direktor avstrijske družbe za zračni promet Deitelmoeel s spremljevalcem, pilotom in mehanikom. Na letališču v Borongaju sta ga sprejela šef zagrebske postaje naše družbe za zračni promet ter komandant 4. zrakoplovnega polka polkovnik Mirković, ki je imel kratek pozdravni govor. Ob 10.40 je letalo nadaljevalo svojo pot v Beograd. Ob 1.20 je doseglo iz Beograda v Zagreb letalo »Aeroput« z direktorjem Sondermajerjem, nekim članom upravnega odbora in dvema potnikoma. V Zagrebu se je prijavilo več potnikov za polet na Dunaj, ki pa so jih morali odkloniti, ker se je že prej prijavilo nekaj potnikov iz Grada za pot na Dunaj. Redno zračno zvezo med Dunajem in Beogradom bodo izvrševale tri družbe. »Aeroput«, »Aeroflug« in »Cidnac«, katerih letala bodo vozila po štirikrat na teden. V nedeljah ne bo zračnega prometa.

Dohodki carinaric

Beograd, 9. oktobra. V zadnji tretjini meseca septembra so znašali dohodki posameznih glavnih carinaric: Beograd 8.686.058 Din, Zagreb 11.808.71, Novi Sad 8.971.287, Ljubljana 10.325.803, Dubrovnik 3.653.933, Skoplje 1.869.239, Split 1.122.515 Od 1. aprila 1929, do 30. septembra 1929, so znašali celokupni carinski dohodki 780 milijonov 963.284 Din. V istem obdobju leta 1928, so dosegli ti dohodki 819.737.115 Din. Letos je bilo v proračunu za dobo od 1. aprila do 30. septembra predvidenih 739 milijonov 154.999 Din.

Konferenca o pobijanju bičnih škodljivcev

— Beograd, 9. okt. Poljedelsko ministrstvo bo sklicalo koncem tega meseca v Beogradu konferenco strokovnjakov, na kateri se bo razpravljalo predvsem o pobijanju bičnih škodljivcev, zlasti pa o pobijanju sadne uši, ki zlasti uničuje nasade sliv. Na konferenco bodo pozvani vsi strokovnjaki iz pokrajin države. Konferenca bo imela nalogo, da sestavi primerne predloge, ki bi jih nato uveljavilo ministrstvo potom pravilnika, da bi na ta način pripomoglo k uspešnemu zatiranju škodljivcev v cilju povzditve našega kmetijstva in sadjarstva.

Vplačevanje drugega obroka delnic PAB

Beograd, 9. oktobra. Privilegirana agrarna banka objavlja, da je rok za vplačilo drugega obroka vpisanih delnic določen za čas od 15. oktobra do 15. novembra.

Predstavniki JSS pri prosvetnem ministru

— Beograd, 9. okt. Predstavniki Jugoslovenskega sokolskega saveza s starostjo g. Ganglom na čelu so popoldne posetili ministra prosvete, mu poročali o delovanju Sokola ter ga prosili za podporo pri zgradbi sokolskega doma v Beogradu, ki mora biti zgrajen najkasneje do prihodnjega poletja, ko se bo vršil v Beogradu vsesokolski zlet.

Epilog volitev v Pulju

Pulj, 9. oktobra. Pred izrednim sodiščem za zaščito države se je pričela razprava proti ošebam, obtoženim, da so na dan volitev 24. marca napadle sprevo volilcev in ustrelile ter ranile več oseb.

Kako dvigniti našo domačo obrt

Pri poedinih panogah je zaposlenih do 10.000 družin, zato je njihovo pospeševanje velike važnosti za naše narodno gospodarstvo

Ravnatelj Urada za pospeševanje obrti g. inž. Gulić nam je ljubezljivo postregel s seznamom domačih obrti v ljubljanski oblasti in nam je ob enem podal uradno mišljenje, kako naj se dvigne naša domača obrt. Med najvažnejše domače obrti lesne stroje spada predvsem

ribniška suha roba

ki je že od 15. stoletja udomaćena v okrajih Vel. Lašče, Ribnica, Kočevje tja do Koprivnice ob Rogu. Važnost suhe robe sledi že iz dejstva, da se

producira letno 300 do 400 vagonov najrazličnejših lesnih predmetov in da je pri tem zaposlenih do 10.000 družin.

Izdelujejo se škafovi, brente, rešeta, reze, aita, razne kuhinjske posode, najraznovrstnejši cepilni obodi, lesnikove vitre za rešeta, lopate, loparji, venčnice, igrače in druga. Sem spada kot specialiteta velikolaskiškega okraja ročno šiljen zoborebec, ki se izvaža v velikih množinah. V bohinijski okolici pa izdelujejo razno kuhinjsko orodje, kosiča in oslovnike. Važna panoga lesne stroje je tudi sodarstvo, ki je že zdavnaj udomaćeno v Selški dolini. Zdrugi v Črešnjici kot centralni selškega sodarstva se je posrečilo, da je dobila od našega urada

brezobrestno posojilo za postavitev moderne turbinske naprave in potrebne stroje za izdelovanje sodov. Obročarstvo je cvetelo, še preden je stekla železnica, v Rakeku; sedaj se je preselilo v Unec in okoliške vasi. Zelo važno vlogo igra že danes in je predestinirano, da bo igralo še večjo vlogo v bodočnosti plestarstva. Važnejše postojanke plestarstva so: Ribnica, Domžale, Cerklje, Senčur vzhodno od Kranja, Radovljica ter ljubljanska okolica, predvsem Notranje Gorice.

Piparstvo ima že stoletja svojo domovinsko pravico v Gorjušah nad Bohinjsko Bistrico. Bohinjske pipe, prepletene z narodnimi ornamenti in bisernimi vložki so zelo priljubljene, zato ne dvomim, da se jih bo naraščajoči tujski promet z veseljem posluževal.

Produkcijo in prodajo izdelkov lesne stroje je organizirala Zveza lesnih domačih obrti v Dolenji vasi pri Ribnici. Povzdiga suhe robe bi se dala še pospešiti: z izdatno podporo omenjeni zvezi in organizacijam za povzdigo domačih obrti, z vpoštevanjem utemeljenih želja krošnjarjev o priliki ekspanzije trgovinskih pogodb z inozemstvom, z izpopolnjevanjem poškodovanih nasadov lesnih v ribniški okolici in z

zopetno otvoritvijo kočevske strokovne šole za obdelovanje lesa. Za povzdigo košarstva priporočam urad izdatno denarno podporo zadrugam, zasajenju prvovrstnih vrb,

ustanovitve redne pletarske šole na tukajšnji tehnični srednji šoli in prirejanje številnih strokovnih tečajev v centrih plestarstva.

Sitarstvo se posebno lepo razvija v Stranjski in v okoliških vaseh. Glavničarstvo vegetira še v Škofiji Loki in okolici.

Dvorni trg in hodnik ob dr. Černetovi hiši

V sobotni številki smo priobčili notico o novem hodniku ob hiši dr. Černeta, ter smo pomislili, da je k stroškom prispeval mestni magistrat ljubljanski polovico. Kakor nas obvešča dr. Černe, je naše poročilo netočno, ker je magistrat ljubljanski prispeval k hodniku samo robnike in kocke med robniki, drugo delo je pa hišni gospodar moral napraviti sam. Ob enem nas g. Černe naproša, da naj se kdaj v našem listu posvetimo par vrst regulaciji tega trga, neobleganega pastorka poleg pravega gizzdalina Kongresnega trga. Privatniki so pripravljene prispevati k hodniku, tako gg. Kanc. samo da se je enkrat prične z delom, katerega pričakuje željno vsi stanovanjci bližnjih hiš. Najbolj težko pa čakajo prebivalci tega trga na odstranitvi barake, ki bi bila v sramotu in tudi gotovo nemogoča v najbolj zapuščenih Rovtavih, a sredi ljubljane, prestolnice banovine dravske, v neposredni bližini univerze, v bližini spomenika Ilirije oživilen stoji sedaj že nad deset let. Ne umisli se je zob časa, niti komisija za osuševanje barja, katero lasti je menda, kajti če bi bila kakega privatnika, bi jo pač moral že davno odstraniti, sicer bi ga oblasti do tega prisilile. V tej baraki rjavi že leta in leta stroj za mešanje betona ali pa drobljenje kamna, javna lastnina na ta način propada, a živa duša se za to ne zmeni.

Se nekaj drugega je, na kar smo naprošeni, da opozorimo mestni magistrat. Ob tej baraki se nabirajo smeti iz vseh sosednjih hiš, tako da je nastalo sredi mesta celo smetišče. Da služi prostor ob baraki za

Žebjarstvo

spada prav tako kot suha roba med najstarejše obrti naše oblasti. V večjem obsegu se je ohranilo le še v Kropi in v Kamni gorici, ki sta z industrializacijo pocenili svoje proizvode. Upati je, da se bo Prva žebjarška in železobitna zadruga v Kropi, ki ji je nakazal Urad za pospeševanje obrti na Dunaju izdatno brezobrestno posojilo, razvijala še v hitrejšem tempu nego doslej in da se vrne v te doline nekdanje bogastvo. Zanimivo je, da živi polovica prebivalstva Kroke in Kamne gorice od žebjarstva.

Letni promet je znašal lani nad 10 milijonov Din.

Vidno vlogo je igrala v naših krajih

keramična obrt

Radi poslabšanja razmer je ta obrt propadla in se je polagoma razvila v lončarsko domačo obrt. Preostale so še važnejše postojanke v kamniškem okraju, okoli Mlake pri Komendi in v kočevskem okraju okoli Dolenje vasi.

Keramična domača obrt je zelo potrebna podpora, ker so dani vsi pogoji, da se povzdigne zopet na prejšnjo višino. Urad je zainteresiral oblastni odbor, da je prevzel financiranje

dvootažne keramične peči v Mlaki pri Komendi, združene z delavnico s stroji za pripravo delovne mase in glazure. Stroški bodo znašali nad 200.000 Din.

Urad je poleg tega postavil z velikimi žrtvami 2 poskusne peči kakor tudi poglavne keramične stroje v prostori Tehnične srednje šole in jih dal na razpolago novostanovljeni keramični šoli na tem zavodu.

O domači industriji

tekstilne stroje

je »Slov. Narod« že obširno poročal. Omenjamo, da spada med najmlajše domače obrti strojno pletenje najrazličnejših predmetov oblačilne stroje, precej razvito v Naklem pri Kranju. V kratkem, najbrže s 1. novembrom priredi urad

celodnevni dvomesečni strokovni tečaj za pletilje.

Na račun izdatkov, ki bodo znašali okoli 15.000 Din, je dal oblastni odbor 6000 Din. Izdatki so radi tega tako veliki, ker se morajo pletilje vezati na najrazličnejših strojih, ki jih nam da na razpolago tvrdka M. Franzl in sinovi.

Vpliv razvijajoče se tuzemske industrije se že pojavlja. To, kar se je zgodilo pred leti z našo nekdanjo tako cvetočo slamičarsko obrtjo v Ihanu, Domžalah, Mengšu in Trzinu, ki je propadla radi inicijative podjetnejših inozemcev, se je ponovilo v žebjarški industriji in se ponavlja v tekstilni. Industrija ima sedaj od našega slamičarstva lepe dobičke, našim ljudem pa je preostalo le pletenje kit za slamičnike po naročilu istih tovarnarjev, delo torej, ki se zelo slabo plačuje. Edino razveseljivo dejstvo je, da so se tudi nekateri naši ljudje zdržali in da se je ustanovila slamičarska zadruga v Mengšu.

eti predlagala naj se akua izvesti starostno zavarovanje. Če ni mogoče, da bi bilo od države izvedeno, naj se to zgodi organizatoričnim potom kakor imajo že po nekaterih mestih v inozemstvu. Da se namreč nabira sklad in da ves denar, ki ga služkinje vplačajo, ostane njim samim. To je bilo kričalo, da to ni mogoče v sedanjem času, ker so take reči prepovedane. Še celo na obnem zboru navzoči zastopnik J. S. Z. je rekel, da ni mogoče, ker je prepovedano vsako zbiranje sklada. (Mimogrede omenim, da so ravno letos magistralni nameščenci osnovali svojo starostno zavarovalnico in so že s septembrom začeli z vplačevanjem prispevkov). Poleg drugih stvari je predlagala tudi, naj bi se ustanovilo lastno glasilo za služkinje, če še v tako mali obliki, da bo nekaj v pouk in izobrazbo naših slovenskih deklet, ki so raztresene po celi Jugoslaviji in ki največkrat nimajo nobene moralne opore, da bi vsaj v tem glasilu prejemala razna navodila, kako in kam naj se obračajo v različnih razmerah in doživljajih. In zopet so bile odbornice, ki so najbolj kričale »ne maramo časopisa«, »ne maramo časopisa«. G. predsednik jih je opozoril, da je tako glasilo potrebno že radi posredovanja in drugih informacij. Pa so ga tudi prevpile. Do takega odbora ne moremo imeti zaupanja. Sicer je nekaj izjem, ki pa nimajo odločilne besede.

Druga krivda pa je, da že več let niso bile volitve pravilno izvedene. Navadno se prečitajo imena dosežanih odborov in se vpraša: »Ali ste zadovoljni, da ta odbor še zanaprej ostane?« Ako se na prvo vprašanje nobena ne oglasi, se vprašanje ponovi drugič in tretjič. Po tem se že katera oglasi, da reši iz zadrege in reče: »No, naj pa bo, kar bo naj, (tako je bilo letos). Ali pa da se reče: »Kateri ste za to, da ta odbor še ostane, dvignite roke.« Navadno jih dvigne roke ena petina, in tudi manj. Potem se reče: »Kateri ste proti, dvignite roke, to si pa nobena ne upa, kajti kljub temu, da bi bile v večini, bi bile izvaljene. Nato ena z odra zakliče: »Nobena proti, soglasno sprejeto.«

Dekleta, ki so bila začetkom organizacije celo popustljiva in zaupljiva, so menda mislile, da bo vse dobro. Ko so pa pozneje hotele kaj ugovarjati ali predlagati, so do bile žaljivi ukor, ali pa se jih sploh poslušalo ni. Ko so videle, da z besedo nič ne dosežejo, so pričele z anonimnimi pismi. Sicer to ni lepo, vendar so si na ta način svoj svet olajšale in povedale svoje želje. Takih pisem je bilo baje nebroj. Nekaj so nam jih na shodu pokazali in povedali, da so pisana različno vendar po vsebini eno splošno skoro vsa naperjena proti odbornicam in njih neuspešnem delu ter zahtevale odstop odbora in nove volitve. Ker to ni pomagalo, so začele izstopati. Prvo leto po ustanovitvi je bilo okrog 1000 članic. Zdaj se suče število nekako med 500—700, dasi še vedno nove pristopajo, posebno one, ki so večkrat brezposelne, da si zagotovijo prenočišče, kadar dobe stalno službo pa zopet izstopijo. Ker tudi to ni prineslo zaželenega uspeha, so pričela dekleta s sumničnjem, kar utesne imeti slabe posledice.

Da se napravi raznim govoricam konec, naj se vsa zborovanja posebno pa občni zbori sklicujejo vsaj 14 dni vnaprej in ob času, ko se ga more večina članic udeležiti, da se članicam pusti pravico do stvarne kritike in pametnih predlogov, da se volitve vrše redno, da vsakokrat odstopi polovica odbora, katerega se lahko vdruži voli, ako je sposoben za delo, da se za vsako odbornico postavite dve kandidatinji in da so volitve tajne.

Zimaka sezona organizatoričnega dela se je že pričela in želimo, da se takoj v začetku drugega desetletja začne z resnim delom, pa ne samo za one, ki se vedno drže kroga cerkvenih organizacij, marveč še bolj za one, ki hodijo opoloka pota, ki si same ne morejo in ne smejo pomagati. — Več služkinj.

Še nekaj o Francozih

Morda bo komu ustreženo, če tudi iz kamniškega okraja obelodanimo nekaj spominov na Francoze, ki so pred 120 leti osvajali našo zemljo. Zapisniki niso prepisani iz kronik, temveč se nanašajo na živ spomin starih očanec, ki vam vedo pripovedovati o Francozih, dokler se jih človek ne navešča poslušati.

Če potuješ iz Kamnika, čez Križ proti Komendi, ne pozabi vprašati Križanov po lesenem skednju, v katerega je udarila francoska krogla. Prebivalci one hiše ti radi pokažejo dve luknji v lesenem tramovju, kamor sta padla izstrelka. Drugi preboj stene je težko viden, ker je zamešan z nastiljem, storjen pa od istega projektila. Nadalje si lahko ogledaš v isti vasi nad vhodom v neko hišo vzdignano francosko kroglo. V gozdu pod križano graščino pa lahko vidiš razvaline cerkve Sv. Križa, ki so jo baje zažgali Francozi.

Anekdot o bojih tu načelno ne naštevam, ker so si slične v vseh krajih, kjer so se vršili boji širne naše domovine. Kdor pa jih želi elišati, naj pride na Križ, vpraša po starih očanec, pa mu jih povedo, kakor meni. Omenjeni slučaj pa ugetnejo zanimati zgodovinarje, katerim svetujem, da si znamenitosti ogledajo. J. M.

— Napoleonov trg. Vem, da nisem merodajen, vendar mislim, da bi bilo primerno, Valvazorjev trg odslej imenovati Napoleonov trg ali pa — Trg Napoleoneve Ilirije. — Muzejski trg pa naj se imenuje Valvazorjev trg in naj se že enkrat regulira tako, da bo stal njegov spomenik tam kamor spada. — L. B.

— Ravnateljstvu neke šole v Ljubljani. Že ponovno se je čitalo po časopisnih noticah v katerih naznanja Gremij trgovcev po odloku g. velikega župana, da je prepovedano po šolah pobirati denar v svrhu skupne nabave fizike (Din 68) kar pa je revnim dijakom nemogoče. Najlažje je pa to, da se tirja denar z grožnjo 5 urnega zapora poleg tega pa vzamejo dotičnika na piko. V slučaju, da je pa dijak knjigo že nabavil, mora prineesti Din 7 kljub temu, da se je že pri

vpisovanju pobralo Din 15 za ubožno knjižnico. Kam je šel denar, ne vemo. Na šoli v višjih razredih poučuje nemščino g. učitelj, ki razlaga dijakom aramot, katero zakriva s tem, da se ne uče in s tem krajejo denar staršem, sam pa ne pomisli, da tudi on zelo oškoduje starše s tem, da za vsako najmanjšo napako v zvezku zahteva nov zvezek. Zato uljudno naprošamo gospoda ravnatelja in učne moči, da upoštevajo odlok g. velikega župana. — Prizadeti starši.

Sokoli

Danes ob 17.15 se pripelje v Ljubljano bratje iz Moravske Ostrave. Naša dolžnost je, da jih sprejmemo tako, da im ostane bivanje med nami v najlepšem spominu. Sprejem na kolodvoru naj dokaže, da smo Sokoli velika slovanska družina, prepeljena z medsebojno ljubeznijo in navdušenjem za skupne cilje. Zato danes vsi na glavni kolodvor, da bo sprejem pevskega zbora bratov iz Moravske Ostrave čim prisrčnejši.

Odkritje spomenika Iliriji oživiljeni

V nedeljo 13. t. m. ob 11 se odkrije na Valvazorjevem trgu spomenik, ki bo postavljen v proslavo 120letnice Ilirije oživiljen. V ponedeljek 14. t. m. poteče ravno 120 let, odkar je podpisal Napoleon v Schönbrunnu dekret o ustanovitvi Ilirskih dežel.

Odbor za to proslavo vabi tudi tem potom vsa naša narodna in kulturna društva, da se v velikem številu udeležijo odkritja spomenika, ki pomeni vsekakor važen dogodek v zgodovini našega naroda, posebno pa mesta Ljubljane, ki je bila pred 120 leti proglašena za glavno mesto Ilirskih dežel.

Narodna društva, ki se udeležijo odkritja, bodo korakala v slavnostnem sprevodu k odkritju spomenika. Slavnostni sprevod se začne pomikati točno ob 11 dopoldne s Krekovega trga. Društva se bodo zbirala v posameznih ulicah in cestah okoli Krekovega trga ter na dano znamenje rediteljev vstopila v sprevod. Sprevod se razvije od Krekovega trga dalje proti magistratu po Starem trgu, čez šentjakovski most in po Čopzovi cesti na slavnostni prostor. Po odkritju pa krene sprevod po Vegovi ulici na Kongresni trg, od tam po Šelenburgovi ulici, Dunajski cesti, Tavčarjevi ulici, Miklošičevi cesti, Stritarjevi ulici pred Škofijo nazaj proti Krekovemu trgu do Vodnikovega spomenika, kjer se bo izvršila kratka poklonitev prvemu pesniku naše ilirske dobe.

Vrstni red in zbirališče posameznih društev bo sklenjen na sestanku zastopnikov društev, ki se bo vršil jutri ob 20 v sobi števil 17 poslopja Glasbene Matice v Gosposki ulici prihišje. Odbor prosi in vabi vse zastopnike prigašenih društev, da pridejo na ta sestanek.

Prav posebej pa vabi odbor še naše narodne noše, da se pridružijo sprevodu. Ravno tako smo prepričani, da pride iz neposredne ljubljanske okolice tudi več okraških voz z raznimi skupinami.

Pevska društva, ki bodo tudi korakala v sprevodu, zapojo na Valvazorjevem trgu pred odkritjem Ipavčeve »Ilirija oživiljen«, po odkritju pa našo državno in francosko himno.

Ljubljanska radio - postaja bo oddajala govore in petje ob odkritju spomenika v širni svet, obenem pa je vodstvo radiopostaje poskrbelo tudi, da se bodo govorniki elišali po vsem slavnostnem prostoru. Postavljenih bo trije zvočniki, ki bodo prenašali govore govornikov.

Odbor ponovno vabi k odkritju in slavnostnemu sprevodu.

Napoleonov večer v Ljubljani

Na prevečer odkritja spomenika Iliriji oživiljeni se bo vršil v veliki dvorani hotela Union Napoleonov večer. Dvorana sama bo slavnosti primerno okrašena po načrtih prof. Ivana Vavpotiča. Koncertni oder bo spremenjen v gledališki oder, v katerega ozadju se bo videlo pročelje mestnega magistrata ljubljanskega. Spored Napoleonevega večera je sledeč:

Kot uvod zaigra muzika dravske divizije okoli postvo vodstvom višjega kapelnika dr. Jojopa Čerina francosko in jugoslovansko državno himno ter Moutonovo slavnostno overture. Za tem nastopi govornik pesnik Oton Zupančič.

Po govoru pa odigrajo člani ljubljanske drame pet slik iz Govekarjevega romana »Svitanje«, v katerem nam slika pisatelj prihod Francozov in njihovega generala Napoleona v Ljubljano. Slike je za ta večer napisal g. Govekar sam, zrežiral pa jih je prof. Osip Šest.

I. slika se godi v postojanskem župnišču ter nastopajo župnik Veniger, ubeljski kaplan Prašnikar in posestnik Premrov, ki so ga nazivali ubeljskega cesarja. Trojica se pogovarja z velike skrbjo o francoski armadi, ki se bliža Ljubljani, dalje pa tudi o slovenskem časopisu, ki ga je začel izdati Valentin Vodnik o patru Janezu Devu in Zigi baronu Zoisu.

II. slika se vrši v Ljubljani na Bregu pri baronu Zoisu. Okoli mecenca je zbran njegov krog, ki pretresa dogodek, ki zadevajo v tistih dneh Ljubljano.

III. slika smo že pred ljubljanskim rotozem. Razni mestni uslužbenci in drugi meščani se pogovarjajo o Francozih, nastopa znani dr. Repič in veseljak Kofetulja, ki poje svoje pesmice.

IV. slika, nekako nadaljevanje tretje. V njej se razpravlja o prihodu francoske vojske, ki je že napovedana. Vse se zbira na magistratu in se pripravlja za sprejem generala Napoleona, takrat še 21letnega mladika, ki je pripravljen, da pride v Ljubljano.

V. sliki vidimo prihod Napoleona pred ljubljanski mestni magistrat, z njim vsa njegova suita, čete francoskega vojska. Pred magistratom stoji zbrana Ljubljana, ki iskreno pozdravlja zmagovalca.

Posamezne vloge v slikah igrajo člani ljubljanske drame. Pevske točke — zbor — pa poje celotni zbor Glasbene Matice ljubljanske. Samoočebni je umevno, da nastopajo vsi sodelujoči v kostumih tedanje dobe.

Ta del Napoleonevega večera se vrši pri stolah, kakor je to običajno pri vseh koncertnih prireditvah. Po končanem sprevodu pa se dvorana izprazni in pripravi za ples, ki sledi takoj po prvem delu. Pri plesu svira godba dravske divizije oblasti.

Slavnostnega Napoleonevega večera se udeležijo zastopniki Francije, predvsem poslanik, minister Dard. Pričakuje se tudi zastopstvo Nj. Vel. kralja, ki je blagovolil prevzeti protektorat nad vsemi prireditvami, ki se vrše v Ljubljani ob priliki odkritja spomenika Ilirije oživiljen. Zastopana pa bo na slavnosti tudi naša centralna vlada, katero je odbor osebno vabil k slavnosti.

Pripravljeni odbor pa vabi slovensko občinstvo, predvsem zastopnike naših kulturnih, nacionalnih in gospodarskih, stanovskih in drugih organizacij, da počaste s svojimi navzočnostjo vse prireditve, ki se vrše v teh dneh.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sreda, 9. oktobra, katoličani: Dionizij, pravoslavni: 26. septembra, Smrt Jov. Bog.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: Faust. C.

Kino Matic: Nevidna velesila ob 16. in 17.30.

Kino Ideal: Nebotičnik.

Kino ljubljanski dvor: Podzemski svet.

Koncert sokolskega pevskega zbora iz Moravske Ostrave ob 20. v Filharmoniji.

Družabni večer Trgovskega društva »Merkur« ob 20.30 v Zvezdi.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Kongresni trg, Ustari, Sv. Petra cesta, Hočevar, Spodnja Šiška.

— Juniorski propagandni meeting ASK

Primorje. Pri imenovanem meetingu, ki se vrši v soboto dne 12. ob 15 in nedeljo dne 13. ob 14 uri, startajo tudi srednješolci iz Maribora ter Karlovčani, 15 po številu. —

To bo nedvomno revija najboljših atletov juniorjev iz vse Slovenije. Za zmagovalni zarod je razpisana lepa bakrena plaketa. —

Popis startujočih atletov prinesemo v prihodnjih dneh.

Prosveta

Repertoar Narod. gledališča v Ljubljani

DRAMA.

Začetek ob 20.

Sreda, 9. oktobra: »Faust«. Red C.

Četrtek, 10. oktobra: »Velika abeceda«. D.

Petek, 11. oktobra: Zaprt.

Sobota, 12. oktobra: Ob 15. uri dijaška akademija gojenk Mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani. Izven. — Znižane dramske cene.

Nedelja, 13. oktobra: »Naš gospod župnik«. Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 20.

Sreda, 9. oktobra: Zaprt.

Četrtek, 10. oktobra: »Cigan baron«, opera. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Petek, 11. oktobra: Zaprt.

Sobota, 12. oktobra: »Mamzelle Nitouche«. Izven.

Nedelja, 13. oktobra: »Gorenjski Slavček«. Slavnostna predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 14. oktobra: Zaprt.

Opereta »Cigan baron«. V četrtek

10. t. m. se vprizori v ljubljanski operi priljubljena Straussova opereta »Cigan baron«. Delo je imelo v lansk sezoni velik uspeh. Melodijozna muzika, pestro dejanje in slikovitost, so bili privlačna sila za vse ljubitelje te klasične opere. V glavni vlogi nastopi operni tenorist Marček. Veliko in lepo partijo Saffi poje gospa Poličeva. Nadalje nastopajo: gospa Balatkova, ga. Ribičeva, gđc. Spanova, g. Povhe, Peček, Drenovec in drugi. Režijo vodi g. Povhe, dirigent g. Stritof.

Abonentni reda B naj blagohotno oproste, da nimajo ta teden operne predstave, ker se je moral repertoar radi boleznij Vičarja spreminiti. Predstavo dobe prihodnji teden.

»Grob neznanega vojaka« najmočnejše in najsilnejše delo francoskega pisatelja Paula Raynala, ki si je kljub protestom vojni prijaznih krogov osvojila zadnja leta odre vseh svetovnih gledališč, bo vprizorila ljubljanska drama v sredo dne 16. t. m. Enostavna, a do dna pretresljiva usoda vojaka, ki se je prostovoljno javil na smrtnonevarno patroljo, samo da dobi kratek dopust, da objame svojo ljubljeno nevesto — ta tragična usoda nam razgne v teku treh kratkih dejanj vso pošastno grozoto na smrt obsojenega mladika, vse nepopisno trpljenje zapuščenice žene in težko, pritaženo bolelost starega očeta. Konflikt, ki nastajajo v tem svetovratno napetem ozračju, so porazni in neskončno dalekosežni, toda v bistvu globoko pristi in resnični. »Grob neznanega vojaka« je največji prikaz obupnega razkroja pojavnosti duševnosti. Moreča odtotnost in večna blažna skrb za ogroženo svojico, na eni strani, smrtna bližina in topo opravljanje službe na drugi strani je zmedlo človeštvo duhovno. »Stilmondski župan« in »Grob neznanega vojaka« so umetniški plodovi teh vojni strahot. Pri nas igrajo trojico: Nevesto ga. Saričeva, vojaka g. C. Debevec, očeta pa g. Skrbinek. Režira g. Ciril Debevec.

K današnji repiz »Faust«. Opozorjamo na današnji ponovitev Goethejevega »Fausta«. Pri poslednji predstavi navzoči nemški žurnalist se je o naši vprizoritvi, o posameznih igralcih in celokupni inescenaciji izredno laskavo izrazil. S posebno pohvalo je omenil g. Levarja in g. Skrbinka ter gospo Nablocko, ki jo je označil kot izredno ljubko in resnično »Gretchen«. Med drugim je dejal, da se v Nemčiji, izven glavnih mest, nobeno provinčno mesto ne bi moglo ponesti s tako uspešno interpretacijo te težke Goethejeve tragedije. Sem štejejo tudi mesta, ki imajo po štirikrat in petkrat več prebivalcev kakor Ljubljana. O naši predstavi bo poročal v večjih nemških listih.

Dnevne vesti.

— Zahvala Kmetijske družbe. Tudi Kmetijska družba v Ljubljani je z radostjo sprejela nov naziv države in razdelila iste na banovine. Da izrazi svoje veselje tudi na zunanji, je poslala Nj. Vel. kralju naslednjo brzojavko: Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani si dovoljuje prositi Vaše Veličanstvo, da sprejme udano zahvalo za veliki državniški čin, s katerim se uresničuje ideja enakosti in edinstva ter upravne decentralizacije. Kmetijska družba ponovno izreka Vašemu Veličanstvu nemajomno zvestost naših kmetovalcev. — Ministrskemu predsedniku generalu Živkoviču je poslala brzojavko, glasečo se: Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani Vam gospod ministriški predsednik, iskreno častita ter se Vam zahvaljuje, da ste kot prvi svetovalec Njeg. Vel. kralja pripomogli pri modrem državnem činu, s katerim je dobila naša država enotno ime ter pravno dekoncentracijo v skladu z gospodarskimi interesi.

— Kongres slovenskih filologov v Pragi. V ponedeljek jutraj je otvoril predsednik izvršnega odbora prof. dr. Murko plenarno sejo kongresa, pozdravil je udeležence in jim predstavil dekana filozofske fakultete prof. dr. Jiranija, ki je z zadovoljstvom ugotovil, da je bilo novo poslopje filozofske fakultete na Smetanovem trgu, v katerem se vrše plenarne seje, odprto in prijetno. Potem so bili izvoljeni naslednji častni predsedniki literarno-historične sekcije: Mazon (Francija), Pavle Popović (Jugoslavija), Barbucescu (Rumunija), Laskaris (Grčija), Świeta (Lužica), Le Gatto (Italija), Kozłowski (Poljska), Sakulin (sovjetska Rusija), dr. Kidrič (Jugoslavija), Fischer (Poljska), Mavor (Italija), Studinski (Ukrajina), Teodorov-Balan in Bystron (Bolgarija). V literarno-historični sekciji se je razvila diskusija o slovenski bibliografiji. Po diskusiji je bila izvoljena literarno-historična, lingvistična in narodopisna komisija, da prouči in realizira vse, kar so predlagali posamezni govorniki. Plenarna seja je imela tudi lingvistično sekcijo, ki je razpravljala o staroslovenskih spisih. Minister dr. Štepanec je priredil udeležencem kongresa obed v Lucerni.

— Iz carinske službe. Premeščeni so cariniki Oskar Kolar iz Gederovcev v Beograd, dr. Ibrahim Hadži-Oman iz Maribora v Beograd, Marko Domazet iz Ljubljane v Zagreb, Živorad Purić iz Maribora v Zagreb, Julij Jelenc iz Bezdana v Zagreb, Ivan Medanić iz Kotoribe v Zagreb, kemik Duan Bijelić iz Zagreba v Ljubljano, cariniki Vojislav Grujić iz Osijeka, Miroslav Medanić iz Rakega, Drago Banić iz Subotice, Miodrag Petković iz Velike Kikinde, Josip Randić iz Gederovcev in Relja Simić iz Zagreba vsi v Ljubljano, Boris Pipuš iz Preke, Luka Popović in Viktor Del Tos iz Zagreba ter Maks Šišul s Sušaka v Maribor, Ljubomir Đukanović iz Ljubljane v Novi Sad, Ludovik Mišmaš iz Maribora v Novi Sad, Žarko Prica iz Ljubljane v Osijek, Branko Krunić iz Dravograda — Meže v Sarajevo, kemičar ing. Marko Kranjec iz Ljubljane v Skoplje, Janko Kamenšek iz Prizrena na Sušak, Dragutin Stipanović iz Jesenic na Sušak, Adolf Ponikvar iz Zame na Sušak, Ciril Švajner iz Beograda v Bezdnu, Josip Košenina iz Gjevčelije v Dravograd — Mežo, Udarlihi Stajndl iz Gor. Radgone v Gjevčelijo, Venceslav Gleščić iz Maribora v Zemun, Metod Rejc iz Gjevčelije na Jesenice, Mladen Perić iz Maribora v Koprivnico, Vekoslav Slamić iz Maribora v Kotoribo, Vlado Kramer iz Ljubljane v Kotoribo, Vitko Brolić iz Gornje Radgone v Podgorico, Josip Jevnikar iz Zagreba na Rakek in Božidar Klobučar iz Bara v Gornjo Radgono

— Napredovanje v poštini službi. Uradnikom II. kategorije se je odprla 1. skupina. Doslej so bili v področju ljubljanske oblasti uprave samo trije uradniki v 1. skupini II. kategorije, namreč v Ljubljani dva, v Mariboru (pri tle. sekciji) pa eden. V bodoče pa bodo v 1. skupini II. kategorije uradni načelniki tudi v Celju, v Mariboru (na glavni pošti), nemara tudi v Murski Soboti in tudi drugod, kjer je velik in važen poštini promet.

— Po profesorskem kongresu v Bečkereku. V ponedeljek je bil v Bečkereku zaključeni profesorski kongres, ki se ga je udeležilo okoli 300 delegatov iz vseh krajev države. Na kongresu je bila sprejeta resolucija, v kateri zahtevalo profesorji zboljšanje šolskega programa, gradnjo higijeničnih šolskih poslopij in tesnejše stike s profesorji slovenskih držav. Poleg tega naj imajo profesorji pravico dijake nadzirati tudi izven šole. Novi zakon naj velja tudi za vpojenke profesorje. Honorarnim profesorjem naj se izplačajo prispevki za nadure. Odborena je bila zgraditev profesorskega doma v Beogradu ter ustanovitev fonda za podporo svojcem umrlih profesorjev. Za gradnjo profesorskega doma je bil odobren znesek 200.000 Din.

— Oddaja zakupa kolodvorske restavracije v Celju se bo vršila potom licitacije dne 23. tm. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani. Natančnejša pojasnila in pogoji so na vpogled pri omenjeni direkciji.

— Železniška nesreča. Zagorje ob Savi je ljudem še v živem spominu. Škoda je ogromna, k sreči pa ni bilo človeških žrtv, tudi goveja živina v vagonih ni trpela druge nezdore kakor lakoto in žejo, dokler niso spravili vagonov na tir z močnim 52 ton težkim žerjavom. Ta kolos, ki je prispel na kraj nesreče iz mariborskih železniških delavnic, dvigne z lahkoto 30 ton. Dva vagona, ki sta se s svojim železnim ogrodjem zarila drug v drugega, so morali z avtozavestnim rezanjem spraviti narazen, da so ju v posameznih delih dvignili z obrežja. S kakšno silo so trgale lokomotive vagon iz vagona, je posneti iz tega, da se je močan železni kavelj, s katerim je pripet vagon na vagon, odlomil kakor trhel les. Zasebne škode pa ni bilo. 24 melavcev je pod vodstvom inž. Grudna delalo

noč in dan, da se je upostavljal razmeroma v kratkem času železniški promet. Čast jim!

— Lep napredek domače lesne industrije. V Predvoru pri Tupaličah je začela zadnje dni obratovati velika žaga na vodno turbino s 150 konjskimi silami. To moderno žago si je napravil lesni veletrgovec Franc Dolenc iz Škofje Loke. Dobil je že lepo naročilo iz Splita, da napravi bukovih dog za 400.000 sodčkov, v katerih se bo razpošiljal cement po naši državi pa tudi v inozemstvo.

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730

Premijera! Danes!

„Podzemski svet“

Kriminalni film iz nižnj življenja.
Evelin Brent! J. v. Sternberg
Ob 4., 7., 9. in 9. uri.

— Podružnica »Peca« Slov. plan društva Mežica - Črna je na svojem izrednem občnem zboru dne 6. tm. sklenila ustanoviti zimbko - sportni odsek. Naši prošnji se je zimbko-sportni odsek v Mariboru rade volje odzval in nam poslal delegata g. Parma, ki nam je celo vse odseke pojasnil in nad dal vse potrebne smernice. Obiljubil nam dal vse potrebne smernice. Obiljubil zoni obiskat mariborski zimbki sportniki, kar je vzel izredni občni zbor z veseljem na znanje. Dalje se je po daljšem razmotrivanju odobril sklep, da se vpostavi na mali Peci mala cerkva in to na splošno željo prebivalstva. Zato si dovoljujemo naši poštvovalni podružnici naklonjenemu občinstvu naznaniti, da bo podružnica pričela v najkrajšem času s pobiranjem prispevkov in niče se naj ne ustraši, ako mu pošljemo predmetno prošnjo in čekovno polonico, saj se bomo zadovoljili tudi »najmanjšim prispevkom, kajti naše geslo je: Iz malega raste veliko. V odboru za zgradbo cerkvice na Peci so: Končnik Ivo, veleposestnik v Topli pri Črni kot predsednik. Ule Martin, uradnik, kot namestnik in ob enem kot poslevočej predsednik. Kuhar Janko, nadučitelj v Črni kot blagajnik. Pogorevčnik Franc, uradnik, kot tajnik. Golob Maks, rudniški nadzornik, kot odbornik. Kolenbrant Peter, trgovec, kot odbornik. Ing. Uršič Franjo, kot odbornik. Navedeni odbor je od izrednega občnega zbora prevzel nalogo, da zbira prispevke in da skrbi za vse potrebno, da se ta misel čimprej uresniči. Bodite temu odboru čimnaboli naklonjeni in ne odrecite mu podpore.

— Iz »Službenih Novin«. »Službene Novine« kraljevine Jugoslavije št. 234. z dne 7. tm. objavljajo zakon o konvenciji o suženstvu, sklenjeni pod okriljem Društva narodov v Ženevi 25. septembra 1926.

— Vreme. Vremenska napoved nam obeta oblačno in deževno vreme. Tudi večer je bilo po vseh krajih naše države oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 26, v Skoplju in Splitu 25, v Zagrebu 23, v Mariboru 21, v Ljubljani 19,6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767,2 mm, temperatura je znašala 11,8 stopinj.

Krasne tlakovce
za veže, cerkve, podobne samotnim, izdeluje in poklada 11368
CEMENTARNA GOSTINČAR
Pešata p. Dol pri Ljubljani.

— Originalna obsoenka. V soboto se je pred sodiščem v Bečkereku zagovarjala služkinja Roza Gubina radi detomora. Dekle je na stranišči rodilo otroka, ki je pa padel v greznico in utonil. Roza je nekoliko slaboumna in zato jo je sodišče obsodilo samo na mesec dni zapore. Ko jo je sodnik vprašal, če je s kaznijo zadovoljna, je odgovorila: »Ne vem, moram vprašati mater«.

— Zdravnik obtožen malomarnosti. Zanimitiva razprava se je te dni vršila v Kikindi. Zagovarjati se je moral zdravnik dr. Aleksander Ivanov iz Džale radi malomarnosti. Pred meseci je zdravil seljaka Gabrijela Kudelo, ki se je bil ranil na nogi. Rana se je lepo zacelila, toda bolnik je pozneje podlegel zastrupljenju krvi. Dr. Ivanov je bil obtožen, češ, da bolnika ni cepil proti tetanusu. Zdravnik se je zagovarjal, da je ravnal tako, kakor je predpisano in da bi bolnik kljub iniekciji umrl. Sodišče se o njegovih krivdi ni moglo prepričati in ga je oprostil.

— Smrtna nesreča. V Bačkem Gradišču se je v nedeljo pripetila težka nesreča, katere žrtev je postal seljak Ivan Pizak. Njegov sosed Ivan Plančak si je nedavno kupil puško in mu jo kazal. Nenadoma se je puška sprožila in zadet v srce se je zgrudil Pizak mrtev na tla. Orožniki so Plančaka aretirali.

NOGAVICE „KLJUČ“

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

— Samomori. V Osijeku si je večeraj končala življenje 17letna slaščičarka Emica Šefer. Skočila je popoldne z dravskega mostu v vodo. Še predno so ji priskočili na pomoč, je izginila v valovih. Na mostu je pustila plašč s pisnom, v katerem pravi, da gre prostovoljno v smrt, da pa vzroka ne bo zvedel nihče. Zdi se, da je vzrok samomora nesrečna ljubezen. — V Križevcih se je te dni obesila 35letna seljakinja Bara Lovasić. Bila je živčno bolna in zdi se, da je samomor izvršila v duševni zmedenosti. — V Zagrebu se je pri Sv. Duhu večeraj pognal kroglo v srce redov Tihomir Knežević. Prepeljali so ga takoj v garnizijsko bolnico, kjer je pa kmalu umrl.

— Zločin pijanega razbojnika. V Ožaku pri Banjaluci je bil večeraj izvršen strašen zločin. Razbojnik Jure Lipovac, ki je bil že večkrat kaznovan, je v pijanosti napadel seljaka Marka Kina. Sunil ga je z nožem 7krat v prsa tako, da je nesrečnež izkrmavel. Lipovca so prijeli in zaprli.

— Mladoten ubijalec pred sodiščem. Pred okrožnim sodiščem v Mostarju se je te dni vršila zanimiva razprava. Radi uboja se je zagovarjal jedva 17letni Radovan Prljević iz sela Berkovića. Ubil je svojega očeta, pri zaslišanju pa je obdolžil tudi svojega mlajšega brata Branka, češ, da ga je k zločinu nagovarjal. Oče ga je pogosto brez povoda pretepal. Ko je nekega dne oče v koruzi zaspal, je pograbil sin sekuro in ga udaril po glavi. Dvakrat je zamahnil in oče je bil mrtev. Pri razpravi je obtoženec dejal, da se zločina ne kesa. Sodišče je upoštevalo olajševalne okoliščine in je Radovana obsodilo samo na pet let ječe. Njegov brat je bil oproščen, ker se je izkazalo, da ga je Radovan po krivem obdolžil.

— Družba sv. Cirila in Metoda prosi svoje podružnice, da pobero članarino in darove čimprej ter potem odpošljejo vodstvu. 571-n

Iz Ljubljane

— Iz Ljubljane napreduje. Te dni bo končano renoviranje kavarne »Evropa«, ki je trajalo tri mesece. Kavana je lepo obnovljena in opremljena s krasnimi lesenici tako, da je nedvomno ena najlepših v mestu. — Na Dunajski cesti preureja bivše lokale slaščičarne Novotny trgovec z železnino g. Zalta v svoje poslovne prostore. — Nova moderna trgovina s čevlji se odprla te dni v Prešernovi ulici, kjer preurejajo lokal. — Na Rimski cesti odprli prihodnji teden novo pekarno na križišču Rimske ceste in Gradišča pekovski mojster g. Vidmar, ki je imel doslej poslovni lokal v Golobovi hiši na Rimski cesti. Nova trgovina je vogalna, lepo urejena in modernizirana.

— Iz Drogi za ilirsko slavnost. Večeraj so začeli postavljati drogove za ilirsko slavnost. Rdeče pobarvani drogi, ki stoje v polkrogu na trgu ter v ravni vrsti pred cerkvijo, bodo okrašeni z zastavami in zelenjem.

— Iz Sokolski koncert v Ljubljani. Opozorjamo na nocojšnji koncertni nastop sokolskega pevskega zbora iz Moravske Ostrave. Moravski Sokolski pevski zbor šteje 50 članov in nastopa pod vodstvom svojega zborovodje F. M. Hradila. Pravkar je z velikim uspehom absolvirala 2. sva koncerta na Dunaju in Bratislavi, sinoči pa je nastopil v Mariboru. Češki pevci se pripeljejo v Ljubljano nocoj ob četrta na 6. uro zvečer v Ljubljano. Začetek koncerta točno ob 20. uri v dvorani Filharmonične družbe. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni.

— Iz Oficirij in vojaški uradniki bivše avstro-ogrške vojske, pristojni v Ljubljani, ki so služili v bivši avstro - ogrski armadi kot artilerijsko tenični oficirji ali uradniki, odnosno bili zaposleni v artilerijsko tehniških ustanovah, arzenalih, delavnicah, pilotnikah itd. naj se do 15. tm. javijo mestnemu vojaškemu uradu v Ljubljani, Ambrožev trg 7-I. soba št. 4. Seboj naj po možnosti prineso tozadevna dokazila.

— Iz Hlad nali. Davi se je vili nad Ljubljano in okolico silna ploha, ki je na k sreči kmalu ponehala. Nekaj minut je lilo kakor iz škafe. Voda je tekla v potokih po ulicah in ljudje so se poskrili v veže, ker je tako hlo, da tudi dežniki niso nič pomagali. Vse kaže, da lepega jesenskega vremena konec in da se je pričela običajna doba deževja. — Druga, še hušja ploha, se je vili opoldne, ko so se ljudje vračali domov. Med grmenjem in treskanjem je tako strahovito hlo, da se nihe ni upal na cesto. Ves promet v mestu je hipoma zastal.

— Iz Društvo »Soča« opozarja vse svoje člane, da se v nedeljo udeležijo v častnem številu proslave tj. odkritja spomenika Ilirije oživilne in korakoma v slavnostnem sprevodu. Iskrena želja je, da se po možnosti vsi člani udeležijo te proslave. Kraj in čas zbirališča bomo v sobotni številki listov objavili. — Odbor.

— Iz Vostvo Družbe sv. Cirila in Metoda prosi vse svoje p. n. ljubljanske podružnice, da se udeležijo s svojim članstvom v nedeljo, dne 13. oktobra proslave 120 letnice Ilirije oživilne. Zbiranje ob pol 10. pred Mestnim domom.

— Iz Dr. Avramović z današnjim dnevom zopet ordinira.

— Iz Prvi družabni večer Trgovskega društva Merkur v Ljubljani bo danes, v sredo 9. t. m., v prostorih restavracije »Zvezda« ob pol 9. zvečer. Na red pride predavanje g. dr. Blaža Svetela, profesorja na Trgovski akademiji o aktualnem predmetu: Napoleon in Slovenija. Vstop je brezplačen in so gostje dobrodošli. Družabni večeri Merkurjevi prinese pomnožno vrsto zanimivih predavanj naših odličnih mož. Postanejo naj zbirališče osobito naših trgovskih in obrtniških krogov. Zdržena bo izobrazba z razvedrilom. 570-n

— Iz Risalna oradja kupite najboljši pri Fr. P. Zajec, izprašan opik, Ljubljana, Star trg 9.

Pristopajte k Vodnikovim družbi!

Prva Balzacova ljubezen

Balzac se je prvič zaljubil v ženo, ki bi mu bila lahko mati. — Ko se je pa postarala, je našel mlajšo.

Robert Hichens se ima zahvaliti za svoj uspeh v veliki meri priletnim junakinjam. Skoro v vseh svojih novelah zatrjuje priletnim damam, da za ljubezen se niso prestare. In prav ima. Mikavno, priletno damo najdemo lažje nego mikavno mlado dekle. Priletno dame so navadno mikavnejše nego mlade. Lepota 20 letnega dekleta je često slučajna in prehodna, dočim je lepota priletno žene posledica značaja in simpatije. Moške razume bolje, nego mlado dekle, obenem ima pa tudi manj pretenzij. Hichens pa ni prvi odkril čarov priletno žene. Že davno pred njim jih je odkril slavni francoski novelist Balzac. Do prepričanja, da postane ženska lepa in mikavna šele med 35. in 45. letom, je prišel na podlagi lastne ljubavne afe, ko je bil zaljubljen v gospo de Berny, ki ga je sprejela pod svojo streho kot domačega učitelja, ko je bil še siromašen in širši javnosti skoro neznan.

Gospa je bila iz aristokratske družbe, njen ljubček pa iz srednjih slojev. Z mozem se nista razumela, čeprav sta imela devet otrok. Po značaju sta se zelo razlikovala tako, da zakon ni mogel biti srečen. Balzac je bil takrat še siromašen in o življenju aristokracije ni imel niti pojma. Bil je pa zelo podjeten in že v zgodnji mladosti je hrepenel po ljubavnih pustolovčinah. Prvi korak je storila ona. Imela je v ljubezni bogate izkušnje, katerih pa on ni imel. Kmalu je spoznala, da je Balzac zelo talentiran in da bi bilo zanimivo odpreti mu pot do slave. Najprej ga je začela protežirati, potem je pa postala njegova ljubica. In baš intimnemu razmerju z ženo, ki bi lahko bila njegova mati, se je imel zahvaliti, da je kmalu zaslovel kot novelist, ki je dobro poznal zlasti priletno ženo.

Umor in samomor v avtomobilu

Pretrsljiva ljubavna tragedija se je odigrala te dni v mestecu Sunnigdale blizu Londona. 28 letna Francozinja Klara Tremure Meant, bivajoča v Parizu, je ustrelila v avtomobilu svojega ljubčka Louisa Ernesta Jouberta, kuharja kapitana Mac Kintosh. Potem si je pognala Meantova kroglo v glavo in obležala mrtva ob svojem ljubčku. Umor in samomor sta posledica ljubosumnosti. Meantova je prispela iz Pariza z namenom ustreliti Jouberta. Najprej se je ustavila v Londonu, ko je pa zvedela, da je Joubert v Sunnigdale, je odpotovala tja. Na kolodvoru je najela avtomobil in naročila šoferju, naj jo odpelje k Joubertu, ki je bil v mestu splošno znan. Kmalu se je setala z njim in z avtomobilom sta se odpravila v okolico mesta. Komaj sta zapustila mesto, je Joubert zaklical šoferju, naj ju odpelje v London.

Šofer ni ugovarjal, čeprav je bila že pozna noč, ker je dobro poznal Jouberta. Med vožnjo se je šoferju zdelo, da je v avtomobilu večkrat počilo, kakor da je neko udaril močno po steklu. Spočetka se za udarce ni zmenil, ko je pa zadisalo po smodniku, je avtomobil ustavil in našel v njem Jouberta in Meantovo mrtva. Joubert je imel prestreljeno sence, njegova ljubica pa čelo.

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči naravna »Franz Josefova« grončica najboljšo olajšavo. Spričevala kliniki za bolne ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo milo odvajajoče »Franz Josefove« vode, zlasti pri otročnicah z najboljšim uspehom. — »Franz Josefova« voda se dobí v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

Smola reklamnega agenta

Filmski igralci in igralkre potrebujejo lasničarja, pesnika, maserja, tajnika in reklamnega agenta, če hočejo ostati to, kar so. Najbolj ključna je služba reklamnega agenta. O tem se je prepričal reklamni agent filmskega igralca Walaca Beeryja, ki je prišel zaradi svoje pretirane vestnosti v zelo ključni položaj. Filmski igralec in njegov agent sta odšla na lov na jelene, da bi si nekoliko oddahnili po lovu za slavo. Filmski igralec je ustrelil dva lepa jelena in reklamni agent je obvestil o tem brzojavno ves svet. S tem se pa še ni zadovoljil, kajti bati se je bilo, da ustreli kdo drugi štiri jelene in zato je nestrpno pričakoval Beeryja, ki se je bil izgubil v goščavi, da bi mu pomagal ustreliti še tretjega ali četrtega jelena. Ker pa filmskega igralca le ni bilo iz gošče, je hitel agent na brzojavni urad in sporočil vsem listom v Los Angelesu, da je Wallace Beery v gorah izginil. Bil je vesel, da je napravil Beeryju tako dobro reklamo. Toda kmalu se je izkazalo, da je napravil svojemu gospodarju slabo uslugo.

Prejšnji dan je namreč vložila mlada plesalka Juanita Montany tožbo in zahtevala od filmskega igralca en milijon dolarjev odškodnine, češ, da jo je hotel posiliti. Listi v Los Angelesu so afero razbodbali in novinarji so se takoj napotili k slavnemu filmskemu igralcu, da bi se informirali o podrobnostih njegove afe. Toda filmski igralec in njegov agent sta bila na lovu in nista vedela, kaj je storila lepa plesalka. Vsi glavni uredniki so zmer-

hrepeče po romantiki. Gospa de Berny pa ni bila sama Balzacova ljubica, temveč tudi svetovalka in radodarna pokroviteljica. Izpolnila mu je vsako željo, ker je imela dovolj denarja.

Čim je spoznala, da je talentiran pisatelj, mu je ustanovila tiskarsko podjetje in ga zalagala z denarjem, da mu ni bilo treba skrbeti za vsakdanji kruh. Balzac je stanoval nad svojo tiskarno, kjer si je uredil razkošno opremljeno stanovanje. Bogata pokroviteljica je rada zahajala k njemu, toda ljubezen ga je ovirala pri trgovskih poslih tako, da se je zadolžil in da je podjetje propadlo. Ljubezen je bila sicer zelo romantična, vendar se je pa približala neizogibnemu koncu, ko se je gospa de Berny postarala, dočim je bil Balzac v najlepših letih. Sam pravi v nekem pismu, da je bila ljubezen glavni cilj njegovega življenja že od zgodnje mladosti. In prva žena, s katero se je seznanil, je bila prava junakinja plemenitega srca, visoke inteligence in temeljite naobrazbe. Toda bila je 22 let starejša od njega in zato je ostala med njima vedno razlika, katere vsa romantika ni mogla izbrisati.

Ko se je gospa de Berny postarala, je postal Balzac slaven in našel je mlajšo ljubico, kateri se je moral njevo dobrotica umakniti. Čim je postal slaven, je dobival vedno več pisem, v katerih so mu ženske pisale, da bi se rade seznanile z njim kot dobrim poznavalcem ženskega značaja. Pozneje je imel še nešteto ljubavnih razmerij in vedno je presledal od starejših k mlajši ljubici. In čudno, nobena mu ni zamerila, da se ji je izneveril. Imel je menda srečo, da je našel vedno na uvidne žene, ki so se zadovoljile z materinsko ljubeznijo in s skrbjo, čim je ugasnil plamen strasti.

Zahvala cirkusa Konrado

Ob priliki svojega odhoda iz Ljubljane izrekam velecen. občinstvu za mnogoštevilčen interes in podporo mojega podjetja za časa gostovanja svojo najiskrenejšo zahvalo.

Vsem klčnem prisrčen »Zbogom!« in na veselo svidenje v Ljubljani.

Z odličnim spoštovanjem

Rudolf Konradl, ravnatelj.

2161

— Tatvina ali izguba? Posestnikova žena Marija Kodala iz Leskovca pri Škofji vasi se je mudila preteklo nedeljo po opravkih v Celju. Okrog pol 10. je na Glavnem trgu presenečena opazila, da nima več denarnice s 180 Din, katero je imela v zunanjem žepu plašča. Najbrže ji je spreten žepar izmaknil v gneči denarnico, ali pa jo je izgubila.

— Razne izgube in najdbe. Trgovčeva soproga Marija Piliš iz Zalca je izgubila v ponedeljek popoldne med potjo od kolodvora po Aleksandrovi ulici, Kralja Petra čisti in Vodnikovih ulici do javne bolnice riavo denarnico, v kateri je imela nekaj denarja. — Cevljarski mojster Ivan Pavlin s Polzele je izgubil v ponedeljek zvečer na celjskem kolodvoru tik pred odhodom večernega velenskega vlaka listnico, v kateri je imel 1220 Din. — Cinkarniški uradnik Franc Vitavsky je našel pred dnevi na cesti v Gaberju srebrno veržico, katero prejme lastnik na celjski policiji.

— Prijet nadlogovalec deklet. Na zahtevo zasebne uradnice Anice K., stanujoče v Kersnikovi ul., je bil aretiran v ponedeljek popoldne 41-letni posestnik Ivan L. iz Teharja pri Celju, ker je v poslovnem lokalu nadgledoval njo in njeno sestro. Po iztreženju so ga izpustili iz zapore. Zadevo bo uredilo sodišče.

— Zensko ročno torbico je našel v soboto jutraj na Dolgem polju poslovodja Nabavljalne zadruge dr. nameščencev v Prešernovi ulici Slavko Skore. V torbici se nahajajo poleg molitvenika, rožnega venca in roba tudi majhna vsota denarja. Lastnica dobi torbico na policijskem oddelku celjskega sreskega načelnstva.

— Znanost je nevarna. — Moderna znanost me je pripravila ob leto dni življenja.

— Kako to? — Spoznali so odtis mojega prsta.

— Po svoje je razumela. — Zdravnik: Kako je danes s srcem tega mladega bolnika?

— Strednica: Imenitno, gospod doktor. Danes je že zasnubil mene in sestro Anjo.

Augustus Muir

Črna maska

Roman

Sodež po pogovoru, ki ga je slišal v neobjudeni hiši, je prišel do zaključka, da je tolpa brezobzirnih zločincev Rosamundi za petami. Kaj so hoteli od nje in kaj je hotela sama doseči, mu še ni bilo znano. Zdelo se mu je pa, da bo kmalu o tem obveščen. Ko je pomislil na nevarnost, ki je pretela Rosamundi, je nehote občudoval njen pogum.

Mož po imenu Colenso je bil najbrž vodja njenih sovražnikov. »To delo moram najti. Treba jo je prisiliti, da spregovori.« To so bile Colensove besede. In Colenso je bil očitno mož, ki ni ostal samo pri besedah. To je bil nevaren nasprotnik, toda Hepburn zdaj ni imel časa razmišljati o nevarnosti.

Spotoma je razmišljal, da je malo manjka, da ni napravil pomote, ki bi utegnila imeti usodne posledice. Šele zdaj se je prav zavedel, da ne sme podcenjevati sile in spretnosti svojih nasprotnikov.

— Čujte, — je spregovoril nena-

doma, kakor bi se bil zavedel nevarnosti. — Ne moreva se vrniti v vaše, ne v moje stanovanje. Mislim, da bo še najbolj varno voziti se vso noč po Piccadilly sem in tja.

Zasmejal se je. Zdaj, ko je drvel avtomobil po lepo razsvetljeni ulici, je začutil prijetno reakcijo, ki ga je obšla ob strani tega dražestnega dekleta, s katerim ga je združila tako čudna pustolovščina.

Vohun

— Piccadilly o polnoči! — je zašepetal. — Tu vedno kipi življenje. Zdaj bi si rad privoščil dobro večerjo.

Rosamunda se je nervozno zasmejala.

— Mene čaka nekaj važnejšega, nego je večerja.

— In sicer? — je vprašal Hepburn.

— Nemudoma moram k možu po imenu Marlow. To je zelo važno in nujno. To je vprašanje življenja ali smrti. — Pritisnila je aktovko na prsa in v svitu luči je Hepburn videl njen blede obraz in žareče oči. — Če izstopite, — je pripomnila, — se odpeljem naprej sama. Imam pri sebi dovolj denarja, — upam, da ne bo težko najti šoferja, ki me odpelje v Essex na meji Hertfordshire, kjer stanuje Marlow. Ali bi ne mogli takoj izstopiti?

— Izstopiti? Še na misel mi ne pride! — se je zasmejal Hepburn. Nocoj sem vas že pustil enkrat ravnati na lastno pest in prav nič me ne mika ponoviti ta eksperiment. Po nocojšnji pustolovščini čutim, da bi mi daljši izlet ne škodil. Odpeljem vas v Essex s svojim avtomobilom.

Ni čakal njenega protesta. Vprašal jo je, kje in kakšen je kraj, kamor je namenjena. Bil je zelo presenečen, ko mu je brez ovinkov povedala. Njen glas je pričal, da je zelo utrujena. Kako dolgo so bili njeni živci do skrajnosti napeti in vedel, pač pa mu je bilo jasno, da ji lahko vsak hip odpovedo.

— Blizu Claverhama, pravite? Dobro. In če nama hoče prijatelj Colenso slediti, je dobrodošel. Toda če misli, da bo mogel tekmovati z mojim avtomobilom, se temeljito moti. Jaz vozim najmanj 75 milj na uro.

Nasmehnila se je in Hepburn je iztegnil roko, da bi stisnil njeno.

— Ne bojte se. Ker sem se že zavezal za vas, ostanem z vami do konca. Nobena nevarnost ne more omajati tega sklepa.

Nenadoma je komaj slišno vzkliknila in se oklenila njegove roke. Bila je kakor dete, ki ne zna izraziti hvaležnosti.

— Ne razumem, zakaj ste me ho-

teli prvotno odsloviti, — je dejal Hepburn. — Hotel sem vam pomagati, ker — no, ker sem vam imel rad, pa ste odklonili mojo pomoč. Kot bodoči član parlamenta bi moral biti prav za prav vajen takega ravnanja, toda zdaj ga še nisem. Edino, kar me more zdaj potolažiti, je zavest, da mi zaupate. To pomeni, da mi zaupate tako, da mi lahko odkrito poveste, kaj vas teži in zakaj vas preganja.

— Da, vse vam povem, — je zašepetala. — Zdaj mi je žal, da vam nisem že prej povedala. Toda videla sem, kako ste dobri, pa vas nisem hotela zaplesti v to strašno afero. Dejala ste, da me ne zapustite. Nikar se ne zadržite, dokler ne veste, kaj to pomeni.

— Navdušen sem za vse strašno in grozno, — je odgovoril smeje.

Blizu Piccadilly Cirkus je odslovil šoferja in odvedel Rosamundo v ozko ulico, vodečo proti Pall Mall. Tu je stala lepo urejena garaža, v kateri je imel svoj avto.

Mož, ki je oskrboval garažo, je kadil cigareto pri električni peči v svoji sobici. Pregledal je Hepburnov avto, napolnil posode z bencinom in izjavil, da je avtomobil pripravljen.

— Se nekaj, Charles, — je dejal Hepburn in se nagnil k njemu. — Če

bi nocoj kdo prišel in te vprašal, če sem se odpeljal z avtomobilom, bode zvit. Razumeš?

Charles je obrisal prste ob hlače in spoštljivo sprejel cigaro, ki mu jo je ponudil gospod.

— Malo pozno prihajate s tem migljajem, gospod. Pred desetimi minutami je bil nekdo tu. Zdel se mi je nekam vsiljiv. Hotel je vedeti, če ste se odpeljali z avtomobilom. Trdil je, da je vaš prijatelj.

Hepburn se je zasmejal.

— Vsiljiv? Če se vrne, boš lagal meni na lubo. Porečeš mu, da me ves dan nisi videl. Lahko noč.

Čim sta pa krenila iz ozke ulice, je Hepburn opazil, da so bila njegova navodila brez pomena. Na drugi strani ceste je stal avtomobil. Ko sta se mu približala, se je nekdo obrnil od okenca in skril za zaveso. Tedaj je Hepburn spoznal, da je napravil prvo neumnost. Podcenjeval je spretnost svojih nasprotnikov. V avtomobilu je videl nedvomno obraz Colensovega pomočnika Maurice Dentona.

V kuhinji.

— Kako to, Marička, da vašega bratranca ni več k nam?

— Ah, milostiva, sorodstvo z njim sem opustila.

I. žrebanje

8. julija 1929.

Din 80.000

s srečko št. 93.204

Din 60.000

s srečko št. 93.306

Din 40.000

s srečko št. 88.498

II. žrebanje

6. avgusta 1929.

Din 80.000

s srečko št. 102.192

Din 60.000

s srečko št. 5151

Din 40.000

s srečko št. 89.642

III. žrebanje

10. septembra 1929.

Din 80.000

s srečko št. 9.277

IV. žrebanje

7. oktobra 1929.

Din 80.000

s srečko št. 21.378

Din 60.000

s srečko št. 107.047

Din 15.000

s srečko št. 82.376

Skorai vsi glavni dobitki so torej dobljeni pri nas!

Prihodnje žrebanje: od 7. novembra do 2. decembra 1929. dnevno.

Bankovno komanditno društvo A. REIN I DRUG.

Z A G R E B

Preradovićev trg 5.

Gajeva ulica 8.

Trg kralja Tomislava 17.

Naznanilo otvoritve

filijale umetno-obrtnega zavoda

na Sv. Petra cesti št. 8.

Sprejemajo se naročila za slikanje oz. tiskanje na svilo in druge tkanine.

Istotam prodaja lastnih izdelkov, modnih rut in šalov, dekorativnih blazin, svetil, predlog za ročna dela etc.

V sled nezadostne izlozbe prosim za neobvezen ogled.

L e s

za nasipanje potov, zasipanje jam in podobno dostavlja najceneje špedicija TURK, Mašarykova cesta št. 9.

Kajenje je strup!

Vsak se igraje lahko odvadi zdravju škodljivega (nezmerne) kajenja. V 14 dneh postane tudi najstrastnejši kadilec nekadilec, ako uporablja trikrat na dan naše tablete »Ex«. Docela neškodljivo (se ne požira!) Zavoj Din 30. — in poština, celo zdravilne 5 zavojev Din 145. — poštnice prosto. Pišite še danes. — »Aurora« sekt. 42, Novi Sad, Zelenička 38.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor izmaklo! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.

20%-ne kronске bone

kupuje Puška Medicinska, založnik zavod d. d. Oselek, Desetičeva ul. št. 27.

Trgovino z mešanim blagom

na križišču cest ugodno prodam. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Ugodno 550 — 2133.

Zelo prikupna nova hišica

krita z oplo, 2 kipi parketirani sobi, 1 kabinet, velika kuhinja, električna razsvetljava, dve kleti, lepa stavbna parcela bo na prodaj

NA PROSTVOLNI JAVNI DRAŽBI

v nedeljo dne 12. oktobra ob 2.30 popoldne. Dražba se vrši pri Marji Mihelič v mestu: Višnja gora št. 29 na Dolenjskem. pet minut od kolodvorske postaje.

Zložljivo posteljo

kupim takoj. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«.

Deklico

za hišne dela in ki zna nekoliko kuhati, takoj sprejemem. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«.

Trgovski agent

ki že več let obiskuje trgovine z mešanim blagom, trgovce barv, parfumerije, drogerije, lekarne v Dalmaciji, išče zastopstva za posamezne predmete v svrhu placiranja. Ponudbe pod »Agenci 2140« na upravo »Slov. Naroda«.

Puhasto perje

kg po 38 Din razpošiljam po povzetju, najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisto bel puh po Din 300 kg. — L. Brozović, kemička čistilna perja, Zagreb, Illica 82.

Bencin motor

4 HP, že rabljen, dobro ohranjen, prodam za ceno 2300 Din. Stevo Marcijan, Dob pri Domžalah. 2153

Iščem sodarja

samskega, poštenega, za bližino Ljubljane. Vsa oskrba v hiši, plača po dogovoru. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«.

Kupim pianino

Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Takole«.

Stavbni prostor

za vilo s sadovnjakom 500 kvadratov v Zagrebu na prodaj. — Prekrasen razgled, tri minute od tramvaja in trga. Ulična fronta 23 m. Palmotičeva 11. Pčelarstva. Naslov v upravi lista. 2159

2 rabljena parna kotla

sistem Menier po 112 m³ kurilne plošče za 6 atmosfer napetosti, dolžina zgornjih kotlov po 7 m, premer 1.20 m, ki se jih lahko rabi kot tanke za ogle ali podobno, sta po ceni na prodaj v spletni botnici v Ljubljani. Ponudbe sprejema ravnanstvo bolnice do 1. novembra t. l.

Sadno drevje

vselj oblik in vrst, vrtnice konfere, perene, okrasno grmičevje, vrba žaluška, clematis, dahlie, liguster da najlepše žive meje in drugo. Cenik brezplačno. M. Podlogar, drevosničar in vrtnar. Dobrna pri Celju. 2121

Družba »Iltija«

Dunajska cesta 46

Trboveljski premog

Štetijski premog

KOKS za industrijo in kovače

KOKS za centralne kurjave

OGLJE

DRVA najboljšje kvalitete

Telefon št. 2620

Brivskega pomočnika

majšega, sprejme takoj Stefan Juvanc, Trebnje, Bolejsko. 2156

Vinsko trgateg

treh orazov vinograda, same zlahtne vrste, kakor Saški rizling, Silvanec, Muškatelec, Plavec rumeni, Šipon itd. prodaja Jurij Podrepšek, pos. Sv. Stefan, pošta Smarje pri Jelšah. 2077

Na obroke

kupite po originalnih cenah vse predmete, ako se obrnete na Kreditno združenje detaljnih trgovcev, Ljubljana, Cigaletova ul. 1. 80/L

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurjevska 57

priporočila najboljših

tambure, fice, škole,

partiture i ostale potrebitne za

sva glazbala.

Odlikovan na pariskoj izložbi

Cjenici franko.